

N:o 12.

Af herr **S. M. Olsson**, om ändrad lydelse af §§ 4 och 42 i förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m. den 29 maj 1885.

Genom den inskränkning handeln med spirituösa drycker på senare tiden undergått har förbrukningen af dylika drycker inom landet märkbart aftagit och en tilltagande nykterhet kunnat vitsordas. Sant är att äfven flera andra faktorer dertill samverkat, men en af de verksammaste är dock utan tvifvel den nyss antydda.

Huru välgörande emellertid den nyare lagstiftningen på detta område än varit, har den dock ej kunnat hindra försök att kringgå lagen. Genom landtkommunernas rätt att i vissa fall besluta om huruvida rättighet till utskänkning och minuthandel med bränvin må i socknen medgifvas, försvunno krogarne i det närmaste på landsbygden med en förvånansvärd hastighet. Dermed upphörde äfven de frestande tillfällena för folket. Genom ett aktningssvärdt bemödande af åklagaremagten har äfven lönkrögeriet till stor del måst vika. Men i stället hafva vi nu fått en skara af ambulatoriska krogar i ny form.

Herrar bränvinsförsäljare hafva nemligen funnit lönande och tillständigt, att sjelfva eller genom resande agenter ersätta de indragna krogarne eller försäljningsställena. Med all den ifver och energi, som vinstbegäret och konkurrensen emellan de olika agenterna kunna frambringa, draga nu dessa agenter omkring i landet från gård till gård och by till by för att fresta, truga, locka och pocka folket att låta anteckna sig för större eller mindre kvantiteter spirituosa. Till följd deraf får man numera på de allmänna vägarne ofta se rader af formän, som från långt aflägsna försäljningsställen

föra massor af större och mindre kaggar, likasom i de respektive byar, dit de komma, skönja verkan af kaggarnes innehåll i hopar af skrålande äldre personer och ungdom med deraf omtöcknade hjernor. Till de köpandes bekvämlighet få de varan på detta sätt sig tillsänd i lånta kärl, som sedan fraktfritt återsändas.

Huru liqviden erlägges kan ej med säkerhet kontrolleras, men antagligen sker det, då agenten nästa gång infinner sig för att upptaga nya order å spirituosa. Så tillgår det i Dalarne och förhållandet lärer väl vara enahanda på många ställen inom öfriga landsdelar.

Att ett dylikt tillvägagående är ett slag i ansigtet på de landskommuner, som i nykterhetens intresse afstått från rättigheten att skörda vinst af bränvinshandel, ligger i öppen dag. Man kan till och med sätta i fråga huruvida det för dessa kommuners befolkning vore mera förderfbringande att hafva en öppen krog, der mindre kvantiter efter råd och lägenhet för tillfället kunde erhållas, än dessa ständigt återkommande agenter och de större kvantiteter spirituosa på en gång, som genom deras bemedling införas i hemmen bland kvinnor, barn och ungdom.

Då de lagstiftande myndigheterna svårligen kunnat förutse ett så fräckt kringgående af lagen och då det af flera utslag i hithörande fall visat sig att lagens tillämpning är synnerligen vacklande och att de ifrågavarande agenter och deras hufvudman ofta gå helt och hållet frie från ansvar, om åtal mot deras förfarande anställes, så lärer en lagförändring i detta hänseende vara af högsta behovet påkallad; och det är af sådan anledning och i förhoppning att det med denna motion åsyftade ändamålet derigenom måtte kunna vinnas, som jag härmed tillåter mig föreslå att nedannämnda paragrafer i kongl. förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 29 maj 1885 måtte erhålla följande förändrade lydelse, nemligen,

dels 4 §, 2 mom.:

»Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin sjelf eller genom ombud låta å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till salu utbjuda eller till köpare utlemna eller med köpare aftala om leverans af bränvin i mindre belopp än 250 liter»;

och dels 42 §:

»Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller,

mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, sjelf eller genom ombud å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, utbjuder eller till köpare utlemnar eller med köpare aftalar om leverans af bränvin eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad etc. (i öfriga lika med §:ns nuvarande lydelse).

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 20 januari 1890.

S. M. Olsson.

Häruti instämma:

Ollas A. Ericsson

M. Tysk.

B. P. Ersson.